

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ SINH HOẠT CHUYÊN MÔN ĐỐI VỚI CÁC MÔN NĂNG KHIẾU, TỰ CHỌN

Nguyễn Quang Minh
Phòng Giáo dục Tiểu học

Bồi dưỡng và nâng cao trình độ chuyên môn cho đội ngũ giáo viên là yêu cầu quan trọng và bức thiết vì đội ngũ có đủ mạnh thì mới tạo ra được chất lượng tốt, đáp ứng được nhu cầu của xã hội. Một trong các hoạt động chuyên môn trong nhà trường hay cụm liên trường là những yếu tố góp phần không nhỏ vào việc bồi dưỡng giáo viên, đó là các buổi sinh hoạt chuyên môn (SHCM).

Thực tế cho thấy, việc chỉ đạo, triển khai các buổi sinh hoạt chuyên môn đối với các môn năng khiếu, tự chọn hiện nay đôi lúc còn thả nổi, hoạt động còn hình thức, chưa được kiểm tra và đôn đốc thường xuyên nên hiệu quả mang lại chưa cao. Có nhiều nguyên nhân dẫn đến tình trạng này:

+ Hiện nay, việc sinh hoạt chuyên môn thường được thực hiện trong khuôn viên nhà trường, ít có điều kiện giao lưu học hỏi đồng nghiệp ở những trường khác, đặc biệt đối với các môn năng khiếu, tự chọn lại càng hụt hẫng, loay hoay không biết trao đổi hay chia sẻ chuyên môn với ai!

+ Nhiều trường ghép giáo viên chuyên vào sinh hoạt chung với giáo viên chủ nhiệm (cho đủ số lượng theo yêu cầu), điều này làm hạn chế nhiều trong việc chia sẻ, trao đổi chuyên môn. Vì thế, trong các buổi SHCM này, giáo viên chuyên ít phát biểu hoặc ít quan tâm đến nội dung sinh hoạt.

+ Đa số ở các huyện, thị, thành phố chưa thực hiện SHCM theo nhóm, cụm liên trường cho giáo viên dạy chuyên các môn năng khiếu, tự chọn. Trong khi lực lượng này khá đông, thường được phân ra, ghép sinh hoạt chung với các tổ khối tại trường tiểu học.

Số liệu giáo viên chuyên tiểu học năm học 2010-2011:

Âm nhạc	Mĩ thuật	Thể dục	Anh văn	Tin học
271	301	484	326	06

+ Từ đó dẫn đến tình trạng hình thức tổ chức sinh hoạt chuyên môn còn đơn điệu, không được cải tiến, chưa có sức thuyết phục nên không thu hút được sự quan tâm trao đổi của giáo viên chuyên (do phải ghép sinh hoạt chung giữa giáo viên chuyên với giáo viên chủ nhiệm lớp). Nội dung đưa ra trao đổi chưa phong phú. Sinh hoạt theo một tiến trình như lối mòn - người được phân công trình bày báo cáo phần chuẩn bị (chủ yếu là công tác hành chánh và công tác chủ nhiệm), các thành viên trong tổ góp ý (rất hạn chế). Sau đó lấy ý kiến của tập thể (đa số nhất trí). Cho thấy, SHCM theo cách bố trí hiện nay chưa có sự đổi mới và đột phá nên hiệu quả rất thấp...

Để cải thiện tình trạng này, từ năm học 2009-2010, các Tổ bộ môn Âm nhạc huyện Chợ Mới, Long Xuyên, Phú Tân tổ chức họp các nhóm, cụm chuyên môn 1 lần/ tháng. Riêng Thoại Sơn tổ chức họp các nhóm chuyên môn 2 lần/ tháng.

Từ những thực trạng nêu trên, chúng ta nhận thấy rằng việc sinh hoạt chuyên môn đối với các môn năng khiếu, tự chọn theo nhóm, cụm là điều vô cùng cần thiết vì chính các buổi sinh hoạt này mới thực sự là nơi để giúp giáo viên có điều kiện chia sẻ những kinh nghiệm, trao đổi sâu về chuyên môn, góp phần nâng cao năng lực, trình độ cho đội ngũ giáo viên đang dạy chuyên trách các môn năng khiếu, tự chọn.

Vậy, chúng ta phải làm gì để phát huy tối đa hiệu quả các buổi sinh hoạt chuyên môn, để sau mỗi buổi sinh hoạt chuyên môn, giáo viên thấy được những điểm còn thiếu, còn yếu để từ đó có nhu cầu tự học, tự bồi dưỡng để nâng cao trình độ chuyên môn của bản thân. Tổ bộ môn Âm nhạc tỉnh đề xuất một số ý kiến và đưa ra quy trình sinh hoạt chuyên môn mang tính tham khảo như sau:

- Cải tiến cách quản lý chỉ đạo triển khai thực hiện SHCM đối với các môn năng khiếu, tự chọn.

- Cần thiết thành lập các tổ chuyên môn năng khiếu, tự chọn liên trường, có thể giao cho thành viên tổ bộ môn chuyên cấp huyện, thị, thành phố làm tổ trưởng hay nhóm trưởng chuyên môn đó.

- Thường xuyên kiểm tra đôn đốc để việc SHCM đối với các môn năng khiếu, tự chọn đảm bảo chất lượng và hiệu quả.

- Mỗi tháng sinh hoạt ít nhất một lần (*ở lần họp thứ 2 trong tháng theo quy định*) nhằm giúp giáo viên trao đổi chuyên môn và những kinh nghiệm được sâu sát, cụ thể hơn đối với các môn năng khiếu, tự chọn.

- Bồi dưỡng năng lực tổ chức, điều hành cho đội ngũ nhóm, cụm trưởng ở các tổ chuyên môn năng khiếu, tự chọn. Vì thực tế cho thấy 1 buổi SHCM thành công phụ thuộc rất nhiều vào khả năng và chuyên môn của người điều hành.

- Cần sắp xếp và bố trí thời gian SHCM hợp lý, không nhất thiết là cả một buổi ngồi họp toàn chuyện hành chính. Nội dung sinh hoạt cần thật cụ thể, sát thực, liên quan trực tiếp đến mỗi bài học, tiết học mà giáo viên giảng dạy hàng ngày, tránh chung chung, ở tầm vĩ mô.

- Các cấp chỉ đạo chuyên môn, Ban giám hiệu cần quản lý chặt chẽ nội dung các buổi SHCM, có sự hướng dẫn và định hướng nội dung SHCM năng khiếu, tự chọn theo tình hình thực tế của từng nhóm, từng cụm.

- Thường xuyên đổi mới nội dung và hình thức sinh hoạt chuyên môn năng khiếu, tự chọn. Giáo viên được phân công báo cáo cần chuẩn bị nội dung chu đáo, chủ động giải quyết các ý kiến mà đồng nghiệp đưa ra một cách thấu đáo, thuyết phục.

- Cần lồng vào những tiết thao giảng, góp ý chung đối với những bài khó, tiết khó; chia sẻ kinh nghiệm giải quyết tình huống có vấn đề trong lớp học, việc giáo dục học sinh học yếu, học sinh ngỗ nghịch, cách làm đồ dùng dạy học, giáo dục kỹ năng sống cũng như kỹ năng gây sự chú ý khi học sinh mất tập trung... Chia sẻ những ý tưởng mới hoặc sưu tầm, khai thác đồ dùng dạy học, các thiết bị hỗ trợ khác... đặc biệt là trao đổi về công nghệ thông tin.

- Các tổ chuyên môn liên trường cần xây dựng nề nếp sinh hoạt chuyên môn. Hàng năm, phòng GD&ĐT nên tổ chức đánh giá, khen thưởng các tổ có nề nếp SHCM tốt, vì thực tế cho thấy những trường, cụm trường nào có phong trào chuyên môn mạnh thì nơi đó có nề nếp SHCM đạt hiệu quả.

- Về kinh phí, phòng GD&ĐT và trường tiểu học tạo điều kiện thanh toán công tác phí cho giáo viên, một phần chế độ cho nhóm trưởng hoặc cụm trưởng (*cách làm này, các tổ bộ môn ở huyện Thoại Sơn đang áp dụng*).

- Số lượng các trường tham gia vào nhóm hoặc cụm tùy thuộc vào sự sắp xếp của

phòng GDĐT. Đối với những huyện có giáo viên chuyên của một môn học từ 5-7 người thì không cần phải chia cụm, nhưng đối với các huyện có số lượng giáo viên chuyên của một môn từ 10 người trở lên thì nên tách cụm sinh hoạt; tùy điều kiện địa lý... có thể mỗi cụm từ 5 đến 7 người hoặc 10 người khi số lượng giáo viên chuyên của huyện quá đông.

Đề xuất quy trình SHCM đối với các môn năng khiếu, tự chọn

1. Sơ kết:

a. Những việc làm được trong kế hoạch: *(những việc đã thống nhất đề ra trong phiên họp trước)*

b. Những việc làm được ngoài kế hoạch: *(chỉ nêu những việc nổi trội)*

c. Những tồn tại và nguyên nhân, hướng khắc phục.

2. Trao đổi chuyên môn:

2.1. Thông tin chuyên môn: *(công văn, hướng dẫn, chuyên san, SKKN ...)*

2.2. Rút kinh nghiệm dự giờ hoặc thao giảng *(nếu có): (dự giờ trước khi họp rút kinh nghiệm; ưu tiên tổ chức cho GV không chuyên đối với môn Âm nhạc, Mỹ thuật, TD)*

2.3. Trao đổi bài khó, tiết khó, chia sẻ kinh nghiệm: *(về nội dung, phương pháp, tính phân hóa, tích hợp tám gương đạo đức Hồ Chí Minh, môi trường, kỹ năng sống, cách giải quyết tình huống, giáo dục học sinh yếu, học sinh ngỗ nghịch...)*

2.4. Sử dụng ĐDDH: *(có sẵn, tự làm, sưu tầm, cách làm, kỹ năng sử dụng)*

2.5. Nội dung khác: *(giới thiệu trình bày sản phẩm mới hoặc sưu tầm như bài hát, tranh ảnh, dụng cụ ...)*

3. Phương hướng:

Công tác tới: *(nội dung công việc chính, thời gian, địa điểm ...)*

4. Đề xuất – kiến nghị: *(đối với BGH, TBM, PGD)*

(Cuối cùng, thống nhất nội dung, thời gian, địa điểm SHCM lần sau, phân công cụ thể về con người, nội dung thực hiện; thư ký thông qua nét chính của biên bản)

* Hướng dẫn thực hiện quy trình, ví dụ cụ thể môn Âm nhạc:

☞ **Phần báo cáo:** tổ trưởng tổng hợp chung, tổng kết các hoạt động toàn tổ đã thực hiện bằng số liệu. Những điểm còn tồn tại, cách giải quyết.

☞ **Phần trao đổi chuyên môn:**

+ CKTKN: thành viên thông tin theo khối được phân công *(giải thích những thắc mắc trong tổ)*.

+ Thống nhất tiết tự chọn *(địa phương)*: tùy điều kiện mỗi trường, tiết tự chọn có thể khác nhau nhưng phải thông qua tổ *(có thể sử dụng các bài hát trong tập sưu tầm của TBM Âm nhạc tỉnh)*.

+ Bài khó, tiết khó: nêu rõ nội dung *(kể cả những yếu tố khác như: người dân tộc hát chưa chính xác, ít tiếp thu đối với tiết kể chuyện âm nhạc; học sinh lớp 1 HKI chưa biết đọc chữ ...)*; chọn điệu cho bài hát, tốc độ *(tempo)*, cách gõ đệm ... cùng giải quyết.

+ Chia sẻ chuyên môn: ngoài nội dung chính, từng thành viên có thể giới thiệu những ca khúc sưu tầm giới thiệu cho tổ, hát và đệm đàn.

+ Giới thiệu tác phẩm mới kèm bài hát và đĩa nhạc *(hoặc đệm đàn)*.

+ Chia sẻ về CNTT *(kiến thức tin học có liên quan)* kèm tài liệu.

☞ **Phần phương hướng:**

+ Công tác tới: chỉ nêu những công việc cốt lõi cần làm, kèm thời gian và địa điểm

thực hiện (*không mở xẻ chuyên môn ở mục này*).

- + Cần tăng cường đề xuất, kiến nghị đối với tổ, HĐBM ...
- + Thư ký thông qua biên bản: các nội dung quan trọng trong phương hướng, những điểm đã thống nhất về chuyên môn, nhắc lại thời gian nội dung phân công họp lần sau (*chỉ nêu những điểm cốt lõi*).

+ Nhắc nhở thường xuyên tham gia đăng, tải tài liệu, chương trình, ca khúc, bài viết... qua email: banbientap@angiang.edu.vn và tbmnhac@gmail.com để đăng chuyên san hoặc trên Website của Sở.

* Tuy nhiên: để thực hiện được quy trình trên, Phòng GDĐT phải có quyết định thành lập tổ nhóm (*theo cụm*). Thành phần tham dự gồm: tổ trưởng cụm (*là các thành viên trong TBM huyện*), các giáo viên chuyên trong cụm, thông báo mời BGH các trường và HĐBM huyện.

Trên đây là một số vấn đề về SHCM đối với các môn năng khiếu, tự chọn được nêu với những thực trạng và đề xuất cách giải quyết. Rất mong được sự đóng góp của quý đồng nghiệp để việc thực hiện SHCM đối với các môn năng khiếu, tự chọn thực sự đi vào chiều sâu và mang lại hiệu quả tốt.